

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

21 Vtrùm sit simonia conferre beneficium propter timorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

117

Dico Secundò, Si ea des cum intentione obligandi vete presentet, eligat, vel instituat, erit simonia, saltem mentalis, ex parte tua; similiter ex parte alterius, si eadem mente accipiat, vel postea veluti ex pacto tacito beneficium conferat.

Munus ab obsequio.

Quod dictum est de munere à manu, dicendum de omni obsequio, Ecclesie, collatori, electo, patrono, vel amicis eorum præsinito, quod *munus ab obsequio* vocari solet: si enim præsinito obsequium Episcopo, cum tacito quodam pacto ut beneficio compensetur, erit simonia: si vero ut ipse tuam scientiam & dexteritatem perspectam habens, moueatur ad conferendum tibi beneficium, non erit simonia in foro conscientie, etiam si gratis vel exiguo pretio illi seruire velis, modo illum tacito aliquo pacto non intendas obstringere, nec ipse se obstrictum sentiat; non enim prætias obsequia ut Episcopum obliges, sed ut talenta tua ei innotescant. Idem videtur dicendum, si obsequium prætetur ad conciliandam eius amicitiam. Ita Victoria n. 37. ex Caetano art. 3. quamuis hoc in praxi sit periculosum, & exterius speciem referat simoniae. Ipse quoque collator inducitur saltem indirectè, ut in collatione non tam dignitatem recipientis, quam priuata commoda temporalia spectet: quam ob causam talis collatio dicitur interdum simonia, quamuis largè & improprie, ut dictum est supra dubit. 4. Hæc de munere à manu & ab obsequio. Per *munus à lingua* intelliguntur preces, laudes, commendationes, & similia. De his

Ut innotescat in dicitur.

Munus à lingua.

118

Dico Tertio, Si beneficium detur propter munus à lingua, (id est, propter preces, laudes, commendationes) non erit simonia: nisi pactum aliquod tacitum vel expressum interueniat; ut si collator precibus flexus conferat beneficium, aut laudibus præteritis vel speratis inductus. Ita D. Thomas art. 5. & Victoria num. 30. & plerique alij: quamuis quidam, inter quos Durandus in 4. d. 25. quæst. 4. & Adrian. quodlib. 9. existimant esse simoniam, si hæc habeant se instar causæ motiue principalis. Idem insinuat D. Thom. ad 3. Sed verius est, propriè non esse, nisi intercedat pactum, ut patet ex definitione simoniae. potest tamen dici simonia latè, quo modo videtur loqui D. Thomas ad 3.

Simonia latè.

Quod si pactum aliquod expressum vel tacitum interueniat, iam erit simonia; quamuis Victoria num. 35. aliquantulum dubitet. Sed est communis sententia DD. ratio est, quia obligatio laudandi alterum vel commendandi apud Principem, vel rogandi pro illo, est pretio æstimabilis, & pro ea pretium accipi potest. quare quando deducitur in pactum contra rem spiritalem, constituit simoniam. Deinde etiam si non esset pretio æstimabilis; (ut si esset commendatio ad Prælaturam) tamen si in pactum deduceretur pro beneficio, constitueret simoniam, ut patet ex dub. 16. Neque refert, vtrum quis quærat laudem & commendationem propter seipsum, an propter aliquam vltiorem vtilitatem, quam inde sperat; quia neutro modo in pactum deduci potest.

Si interueniat pactum.

DUBITATIO XXI.

Vtrum sit simonia conferre beneficium propter timorem.

Respondeo & Dico Primò, Conferre beneficium propter timorem, si nullum interueniat pactum, non est simonia. Est communis: sicut enim non est simonia, spiritualia facere ex timore; v. g. confiteri, communicare, ut vites penam à Prælato constitutam; ita etiam non est simonia dare ex timore. Pro quo

119 Non est simonia si absit pactum.

Notandum, conferre beneficium ob timorem, est conferre ad vitandum aliquod malum: hoc autem malum potest esse vel odium, quo alius te prosequitur; & ad hoc vitandum conferre beneficium, nihil est aliud quam conferre ut alliciat ad benevolentiam: vel potest esse aliquod damnum externum in vita, fama, fortunis; & ad hoc vitandum conferre, si nulla intercedat obligatio, nihil etiam est aliud quam allicere benevolentiam, ut eà conciliatà non noceat.

Dico Secundò, Si interueniat aliquod pactum, saltem occultum, per quod alter nouo modo in posterum celesatur manere obstrictus ad non nocendum, videtur esse simonia. Ita Sotus lib. 9. quæst. 7. art. 3. & Victor. num. 25. Et quidem si alter Iure poterat mihi nocere, ut qui erat Iudex vel accusator, & ego crimen commiseram, omnino videtur simonia, si dem beneficium ne noceat; quia cessio illius Iuris est pretio digna. Si vero non poterat Iure nocere, ut si erat laico; nihilominus videbitur simonia, si ratione beneficii, nouo modo illum obligem in posterum ad non nocendum. Primò, Quia illa obligatio est pretio æstimabilis; nam est vinculum nouum (superadditum Iuri naturali, si vinculo ille obstringitur lege Iustitiæ mihi non nocere. Secundò, Quia propter tales obligationes quotidie dantur latronibus exactiones mensuræ, tamquam pretia securitatis. si tamen non tam spectetur noua illa obligatio, quam nocenti iniqui euasio, alia est fortasse ratio.

120 Si pactum non nocendi intercedat.

Dico Tertio, Si non intercedat aliqua obligatio in posterum, sed solum agatur de præteriti euitatione mali, iniuste in eum finem intentati, non erit simonia, ad illud euadendum, beneficium conferre vel renunciare. Insinuat Victoria num. 25. & Sotus loco citato. Idem tenent multi recentiores, præsertim in metu amittendæ vitæ & famæ. Probat, quia cap. Abbas 2. de ijs quæ vi metusque causâ fiunt, iubet Alexander III. restitui Ecclesiam ei, qui ne patrimonio exueretur, eidem Ecclesie cum iuramento renuntiaret: ergo censet Pontifex eum non commisisse simoniam; alioquin potius priuasset eum. Simile habemus cap. Ad aures, & cap. Ad audientiam. eodem tit. vbi Innocentius III. hoc extendit ad omnem metum cadentem in constantem virum, docetque eum, qui resignauit beneficium ex tali metu, posse illud repetere. Ratio est Primò, Quia talis nihil censetur accipere, quod antea non haberet: hoc ipso enim quod me non occidis, non infamas, non spolias, non das quidquam pretio æstimabile, ac proinde nihil à te accipio. Secundò, Quia beneficii resignario

121 Si agatur solum de præteriti euitatione, non est simonia.

signatio vel collatio non queritur tamquam pretium, cum quo cessationem iniuriæ commutetur; sed vitur minis tamquam medio ad gratis obtinendam collationem vel resignationem. Itaque tu veris resignatione tamquam conditione necessaria vt malum euadas. Dixi, *In eum finem intentari*; quia si ob alium intentetur, & tu, vt euadas, offeras beneficium, maior videbitur simoniae species. Puto tamen reuera non esse; quia nihil accipis pretio æstimabile: vnde est contractus gratuitus ex tua parte, quamuis nonnulla videatur irreuerentia; nam ita veris re spiritali ad redimendam vexationem, sicut solemus vt pecunia. Neque refert vtum malum nunc an paulò post sit inferendum: quia æquè est redemptio vexationis; nec quidquam noui acquiritur.

DVBITATIO XXII.

Vtrum pensio possit vendi, aut redimi pecuniâ.

122 **D**ico Primò, Pensio quæ datur ad officium aliquod spiritale, non potest pretio vendi absq; vitio simoniae; nec etiam potest redimi. Est communis Doctorum. Talis est ea pensio, quæ datur adiutori Episcopi, vel concionatori. *ratio cur vendi nequeat*, est, quia datur propter officium Ecclesiasticum, in eoque fundatur, sicut in beneficiis, præbenda fundatur in officio spiritali. nec quidquam ei deest ad rationem beneficii, nisi quòd non sit perpetua. Vnde sicut pro præbenda non potest quidquam dari, ita nec pro tali pensione. *Non potest etiam redimi*, quia redemptione extingueretur obligatio pensionarij; supponitur autem debere hanc manere, vt officium spiritale præstetur: quòd si pensionarius retineret suam obligationem, possent redimi fructus triennij, sicut & elocati. sed hoc non esset redimere pensionem, sed fructus.

123 **D**ico Secundò, Pensio illa quæ fundatur in titulo merè temporali, potest redimi, & etiam sine simonia vendi pretio; Victoria relectione 1. de simonia, n. 54. Sotus l. 9. q. 7. ar. 2. & alij. Ratio est, quia nec in titulo spiritali fundatur, nec refertur ad functionem spiritalem.

Quatuor pensionum species.
Sed difficultas est de reliquis pensionibus, quæ sunt quadruplices. Prima, quæ datur Parocho seni, non valenti amplius deseruire, vt se sustentet beneficio eius alteri collato. Secunda, quæ datur pauperi Clerico ad sustentationem. Tertia, Quæ ad litem componendam. Quarta, Quæ datur resignanti in fauorem, vel commutanti cum altero. Nunc

124 **D**ico Tertiò, Non est simonia, si is, qui aliquam ex his pensionibus debet, eam præsentem pecunia redimat. Ita docet Toletus lib. 5. cap. 92. Caietan. tom. 1. opusc. 31. resp. 10. & passim DD. in Clem. vnicam. §. Eadem quoque auctoritate, de supplendis negligent. Prælatorum: vbi vide Guilielmum Laudunensem, Anton. de Butrio, Zabar. & Imolam. Idem patet ex praxi recepta, qua huiusmodi pensiones solent redimi seu extinguere, consentiente pensionario, quinque annis. Neque ad hoc opus est alia facultate, vt inquit Toletus. Ratio est, quia redimere talem pensionem, non est emere aliquod ius spiritale, sed extinguere onus tem-

porale; scilicet debitum soluendi quotannis certam summam.

Notandum tamen est, dum quis resignat beneficium sub onere pensionis, non posse fieri pactum vt constituta pensio redimatur; id enim apertam continet simoniam, vt docent Caietan. & Toletus supra, estque euidens ex dictis dub. 16. istud enim onus est pretio æstimabile. Pari modo simonia est, si pensionem redimas resignando vel conferendo beneficium; quia datur beneficium pro re temporali: eiusdem enim rationis est, extinguere aliquod debitum seu onus temporale, & tantumdem acquirere.

Dico Quartò, Probabilius est, si Ius antiquum spectemus, non esse simoniam, aliquam ex his pensionibus emere aut vendere. Ita tenet Caietanus & Canonista supra, de pensione, quæ datur Parocho seni; quæ tamen magis videtur annexa spiritalibus, quam ceteræ. Sotus tamen lib. 9. quaest. 7. ar. 2. & Victor. num. 49. inclinant in contrariam sententiam de pensione Parochi, etsi nobiscum sentiant de ceteris. Sed probatur, quia illa pensio Parochi non datur ad obeundum aliquod officium spiritale, sed solum ad alimenta: ergo non est spiritalis, sed merè temporalis, ex gratitudine vel misericordia à dispensatore bonorum Ecclesiasticorum concessa.

Dices, Datur propter officium spiritale præteritum: ergo censetur spiritalis, non minus quam si pro futuro daretur. Ita Victoria dubitando ratiocinatur.

Respondeo Primò, Non datur propter officium præteritum, tamquam debita mediante officio; nam pro officio præterito mercedem sustentationis accipit; sed officium præteritum est conditio sine qua non daretur ei. datur autem ex misericordia seu gratitudine tamquam ius merè temporale. sicut si daretur vsufructus alicuius agri ad vitam, ob similem causam.

Respondeo Secundò, Ius ad certos prouentus non censeri spiritale, nisi quatenus habetur mediante officio spiritali præstando; non autem dum habetur mediante officio iam præstito, v.g. Parochus non habet ius ad fructus anni sequentis, nisi ratione officij præstandi, ac proinde non habet ius immediatum, sed mediante officio spiritali; vnde non potest illud ius vendere, nisi simul vendat officium, quod est ius fundamentale, ex quo nasci debet ius immediatum in fructus. officio autem præstito habet ius immediatum in illos; quod ius tunc est merè temporale, non amplius connexum rei spiritali, vt quæ iam transierit. ex officio enim spiritali potest nasci ius merè temporale, sicut & dominium, & possessio. non enim est ratio cur magis ius ad 100. aureos ob officium spiritale præstitum sit spiritale, quam dominium & possessio eorundem centum aureorum iam receptorum; nam ius in re & ad rem sunt eiusdem ordinis: atqui certum est, hoc dominium esse temporale sicut & possessionem: ergo & ius ad illud est temporale.

Dices, Quomodo ergo ius præbendarum dicitur esse spiritale?

Resp. Quatenus continetur in officio tamquam in fundamento, & per officium possidetur. vnde sicut officium est spiritale, ita etiam ius præbendæ, ratione officij competens: quare sicut officium vendi non potest; ita nec illud. postquam autem

S f fun-

Si alio fine
intendatur.

125

Pensio Pa-
rochi senis.

Obiectio.

Respon.

126

Ius ad prouentus præstito officio, non est spiritale.

127

Quomodo
ius præbendæ sit
inuendibila.